

pustljiva, tako je i u crkvenoj povjesti dobro poznato, koliko se je Crkva morala boriti protiv nepotizma i sličnih obzira, jer su biskupi nebrojeno puta podjeljivali nadarbine svojim sinovcima i drugim rođacima pretpostavljajući ove drugim svećenicima sposobnijim. Ako dakle ta krvna sveza toliko nepravde nanosi crkvenoj disciplini, i pokraj uvedenog celibata, kud i kamo veću bi nepravdu nanijela za slučaj ukinuća celibata, jer bi tada ocevi svojoj djeci ili barem zetovima nastojali priskrbiti nadarbinu i tako povrijedili pravednost, spram drugih sposobnijih. Pravoslavna Crkva dosta nam pri mjera daje u tom pogledu a anglikanska isto tako. Zato Crkva katolička čuva brižno zakon celibata i budno pazi na izvršavanje njegovo. (Sr., o tom Wernz, Ius. decret. tom. II. n. 196. s. 22 Galante, Fontes iuris can. selecti pg. 380. seqq. Zitelli Apparatus iuris eccl. pg. 395. seqq. Philipps u Kirchenlexiconu kod r. Cölibat str. 584. i sl.)

Recenzije.

Ehrle Franz S. I.: Grundsätzliches zur Charakteristik der neueren und neuesten Scholastik. U vel. 8-ij str. IV + 32. Freiburg 1918. Herder'sche Verlagshandlung. Cijena 1 M.

Ova je knjižica kao prilog časopisu »Stimmen der Zeit«, i to šesta sveska prve serije pod naslovom »Kulturfragen«. Ona sadržaje studiju učenjaka prvoga reda, koji nastoji pokazati, što je moguće jasnije i oštrije, kojim se smjerom ima poći kod proučavanja skolastičke filozofije i teologije. Taj smjer izvodi on iz naravi same stvari, iz historijskog razvitka skolastike ter iz uputa svete Stolice. On ne polemizuje, on ne polazi s apologetskog stanovišta, nego svoje izvode crpi iz starine kao i iz novijeg doba. Sve se imade u sklad dovesti, i ono što je naravni razum u epohama visoke kulture stekao, i ono što je kršćanskom objavom pročišćeno i povećano, kao i ono što je znanstveno istraživanje kroz stoljeća opravdalo; sve se to imade organički izgraditi i dopuniti onim, što novo doba kao svoje iznašašće pruža. Prema tomu dokazuje pisac, kako su opravdani i umjereni zahtjevi, što ih papa dubokoumni Leon XIII. i

njegovi nasljednici stavljaju učiteljima i učenicima kod proučavanja skolastičke filozofije i teologije. Njegovi izvodi, mogu služiti za orijentaciju i onima, koji slijede stari pravac kao i onima, koji se drže novoga. Dr. P a z m a n.

Harapin O. Teofil: Razum i vjera. Prva sveska »Savremenih pitanja« vjersko-znanstvenih rasprava za naobražene krugove. Mostar 1918. U maloj 8-ij str. 83. Cijena 2 K. Stalna pretplata za prvih 5 svezaka iznosit će 8 K. Pretplatu prima; Hrvatska tiskara F. P. u Mostaru.

Pisac ove prve sveske razlaže tuj filozofske istine o razumnoj spoznaji, o postanku njezinom t. j. kako nastaje razumna spoznaja, koja joj je svrha i koje su joj granice. O tom u prvom dijelu svoje knjižice. Doznajemo tuj u kratko i jasno, što se je sve tvrdilo i učilo o tom pitanju, koje skolastici zovu de origine idearum, a moderni zovu to noetikom. Prikazan je tradicionalizam, inatizam, idealizam i antologizam i prava nauka kršćanske filozofije. Važno je pogl. II. o svrsi razumne spoznaje. Istinu valja da razum upozna, a kriterij istine jest